

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 6573-10-20 ויסמן נ' קוטליצקי ואח'

1

לפני כבוד השופט יונה אטדגי

רועי פינחס ויסמן
ב"כ עו"ד רם דקל

התובע

נגד

1. אבי קוטליצקי
ב"כ עוה"ד טל בננסון ושלומה תוסיה-כהן

הנתבעים

2. ליאור דינור
ב"כ עו"ד ורד לופו

2

החלטה בבקשות התלויות ועומדות

3

4 1. התובע הגיש תביעה זו נגד הנתבעים, למתן חשבונות, בקשר לכספים שלטענתו הנתבעים
5 התחייבו לשלם לו עבור פעילותו במספר פרויקטים המתנהלים בקוסטה ריקה.
6 הנתבעים העלו מספר טענות סף שתידונה במסגרת החלטה זו.

7

8 האם בוצעה המצאה כדין לנתבע 1?

9

10 2. שליח מטעם התובע מסר את כתב התביעה עבור הנתבע 1, לאשתו, גב' איריס קוטליצקי,
11 בביתם שברחוב מנחם בגין בהרצליה.
12 הנתבע 1 אינו חולק על כך, אך לטענתו מסירה זו איננה כדין, מאחר שהוא אינו תושב
13 ישראל ומקום מושבו הוא בקוסטה ריקה.
14 תחילה, ביקש התובע מתן פסק דין נגד הנתבע 1, משחלף המועד להגשת כתב הגנה וזה לא
15 הוגש. בקשה זו נדחתה בהחלטת כב' השופט מאור מיום 18.1.2017.
16 עתה מבקש התובע לקבוע כי בוצעה לנתבע 1 מסירה כדין באמצעות אשתו, ולהורות לו
17 להגיש כתב הגנה.

18

19 3. תביעה זו נפתחה לפני יום 1.1.2021.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 6573-10-20 ויסמן נ' קוטליצקי ואח'

בהתאם לתקנה 180(ג)(1) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט – 2018 (להלן – "תקנות תשע"ט"), חלות על הליכי תביעה זו התקנות העוסקות בהמצאות (פרק י"ט). בהתאם לתקנה 163(א) רישא לתקנות תשע"א, "ההמצאה תהיה ככל האפשר לנמען עצמו". בהתאם לתקנה 163(ב), "אם אין אפשרות למצוא את הנמען, די בהמצאת המסמך בביתו לאחר מבני משפחתו הגרים עמו שם ושלפי מראית עין מלאו לו שמונה עשרה שנים". שתי התקנות האלה מקבילות לתקנות 477 רישא ו-481 (בהתאמה) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד – 1984 (להלן – "תקנות תשמ"ד").

4. בית המשפט העליון, ברע"א 8204/16 גלמור נ' בר-לב (גאידמק) (5.12.2016), דן בחלוקה של תקנה 481 לתקנות תשמ"ד בסיטואציה, שבה מושבם של שני הנתבעים, הנשואים זה לזה, הוא מחוץ למדינה, הנתבע הגיע לדיון משפטי בארץ וכתב התביעה עבור הנתבעת נמסר לו. האם מסירת כתבי בית הדין לנתבע, בעלה של הנתבעת, שעה שהגיע לדיון משפטי בארץ, היא בגדר מסירה כדין למבקשת? כב' השופט דנציגר השיב על כך בחיוב (פסקה 26):

"מן המקובץ לעיל עולה שבמישור המשפטי-העקרוני אין מניעה כי בית המשפט בישראל יקנה סמכות בינלאומית כאשר בעל הדין הזר נמצא מחוץ לגבולות ישראל, באמצעות המצאה לבן משפחתו בישראל, לפי תקנה 481 לתקנות סדר הדין האזרחי. לא מצאתי אפוא תימוכין לטענה ההפוכה, שלפיה תקנה 481 חלק רק כאשר מקום מושבו הקבוע של הנמען הוא בתוך גבולות מדינת ישראל. לטענה זו אין עיגון בלשון התקנה, או בפסיקה כלשהי. מסקנה זו אף אינה נובעת מתכליתה של התקנה, שרואה – בצדק – את בני משפחתו הקרובים ביותר של בעל-הדין כ"זרועו הארוכה" לצורך ההמצאה, בכפוף לכך שמתקיימים התנאים הקבועים בתקנה".

כב' השופט זילברטל השיב על כך בשלילה (פסקה 3):

"מכאן נובע, להשקפתי, שכאשר מקום מגורי הנמען, כבמקרה דנא, אינו בישראל, הרי שלא ניתן להסתמך על ההוראה שבתקנה 481 מבלי שניתנה תחילה רשות להמצאת הכתב אל מחוץ לתחומי המדינה במסגרת הוראת תקנה 500 לתקנות. האפשרות לבצע מסירה לבן משפחה המתגורר עם הנמען קמה רק לאחר שהוברר שהנמען לא נמצא בביתו בעת שהשליח ובידו הכתב ביקר בבית הנמען. כאשר בית הנמען אינו בישראל – יש תחילה ליטול רשות להמציא את הכתב לביתו זה. שליח בית הדין אינו מוסמך לפנות לבית הנמען

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 6573-10-20 ויסמן נ' קוטליצקי ואח'

המצוי מחוץ לישראל אלא אם הצטייד ברשות מבית המשפט להמציא את הכתב אל מחוץ לגבולות סמכות השיפוט, ואילו המסירה לבן המשפחה מותנית ב"ביקור" השליח בבית הנמען. בכך שונה "מעמדו" של בן המשפחה, לצורך דיני ההמצאה, ממעמדו של מורשה לקבלת כתבי בי-דין או מורשה בהנהלת עסקים, שלאילו האחרונים ניתן להמציא כתב בי-דין מבלי לתור תחילה אחר שולחם בעל הדין. לא כך בן משפחתו של הנמען המתגורר עימו, שאליו ניתן לפנות לשם ביצוע המסירה רק לאחר שהתברר שלא ניתן היה למצוא את הנמען בביתו".

כב' השופט מזוז הסכים עם דעתו של כב' השופט זילברטל.

הנתבע 1 טוען כי בהתאם לדעת הרוב בפסק דין זה יש לקבוע, כי המצאת כתב התביעה לאשתו איננה המצאה כדין, מאחר שמגוריו הם מחוץ למדינה.

5. **תקנות תשע"ט** ביטלו את הצורך בקבלת רשות בית המשפט להתיר המצאת כתבי בי-דין אל מחוץ למדינה, כפי שהדבר נדרש בתקנה 500 **לתקנות תשמ"ד**, וכאשר מתקיימים התנאים הנדרשים לכך על פי תקנה 166 **לתקנות תשע"ט**, בעל הדין רשאי להמציא את כתבי בי-הדין מחוץ לתחום המדינה. אך מתקנה זו נובע גם, שכאשר מתקיימים התנאים הנקובים בה, נדרש להמציא את כתב בי הדין מחוץ לתחום המדינה, ובהתאם לדעת הרוב בפסק דין **גלמור** הנ"ל לא ניתן להסתפק בהמצאה בתחום המדינה.

6. אני סבור כי ענייננו שונה מהעניין שנדון בפסק דין **גלמור**. באותו עניין, אין חולק שמושבם של שני בני הזוג היה מחוץ למדינה, כלומר: גם מושבה של הנתבעת, גבי גלמור.

בענייננו, הסימנים מראים כי שהותו של הנתבע 1 בקוסטה ריקה, גם אם היא ממושכת, עדיין היא זמנית. שכן, יש לו בית בארץ, שבו מתגוררים, לכל הפחות, אשתו ובנו (כך על פי המתואר בתצהיר השליח); בהתאם לאישור משרד הפנים שצורף לבקשת התובע, לנתבע 1 כתובת בתחום המדינה (אם כי כתובת אחרת באותה עיר); על פי המתואר בכתב התביעה (סעיף 27), והנתבע 1 לא הכחיש זאת, ההסכם מיום 21.8.2013, עליו בין היתר מבוססת התביעה, נחתם בביתו של הנתבע 1, הכתובת שבה הומצא כתב התביעה לאשתו. לפיכך, די בכך שההמצאה בוצעה לידי אשתו על מנת שתתקיים המצאה כדין (השוו): רע"א 10250/08 **קציב נ' Zao Raiffeisenbank** (18.3.2010), פסקה 3).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 6573-10-20 ויסמן נ' קוטליצקי ואח'

בהקשר זה אין להקיש מהודעת המוסד לביטוח לאומי, ששללה את זכותו של הנתבע 1 לקבלת שירותי בריאות לפי חוק ביטוח בריאות ממלכתי, על ענייננו, שכן מדובר במישורים שונים הפועלים על פי כללים שונים.

7. במסגרת החלטה זו לא ניתן לברר עד תום את שאלת מקום מושבו של הנתבע 1. לעיל הצבעתי על אינדיקציות לכך, שלצורך המצאת כתבי בית הדין, לכל הפחות, ניתן לומר כי ביתו הקבוע מצוי בישראל. אולם, גם אם נותר ספק מסוים בכך, אני סבור שהוא צריך לפעול לטובת התובע. שכן, בהתאם לתקנה 158(א) לתקנות תשע"ט, "מטרת ההמצאה היא להביא לידיעת הנמען את תוכנו של מסמך שנדרש שיהיה בידיעתו, ולעניין כתב הטענות הראשון המוגש – גם להחיל על הנתבע את מרות בית המשפט". בענייננו, אין חולק שתוכנו של כתב התביעה הובא היטב לידיעתו של הנתבע 1, באמצעות ההמצאה לאשתו, ועל כך יעיד גם תוכן טיעוניו המתייחסים גם לגוף הנטען בכתב התביעה. בכך הושגה מטרת ההמצאה בהתאם לתקנות תשע"ט.

8. לאור האמור לעיל אני קובע כי כתב התביעה נמסר כדין לנתבע 1.

טענת "הפורום הלא נאות"

9. טענה זו משותפת לשני הנתבעים. ביחס לנתבע 2, אין חולק שבוצעה לו המצאה כדין (טענה אחרת שלו תידון בנפרד להלן), וביחס לנתבע 1, קבעתי כאמור כי בוצעה לו המצאה כדין. דברי כב' השופט (כתוארו אז) גרוניס בעניין קציב הנ"ל (פסקה 4): "משנקבע כי כתב התביעה הומצא למבקשים כדין, מתעוררת השאלה האם צדק בית המשפט המחוזי בקובעו כי ישראל הינה הפורום הנאות לדון בתובענה. כידוע, משרכש בית המשפט סמכות לדון בתביעה, קמה לו חובה לעשות שימוש בסמכות זו. עם זאת, רשאי בית המשפט לקבוע במקרים מסוימים, כי לא יפעיל את סמכותו. דוקטרינת הפורום הלא נאות נמנית על מקרים אלו. על-פי הדוקטרינה, יכול בית המשפט לקבוע, כי ישראל אינה הפורום הנאות לדון בתביעה. בית המשפט המוצא כי קיים פורום זר המתאים לדון בתביעה רשאי למחוק אותה או לעכבה בתנאים מסוימים (ראו, אורי גורן סוגיות בסדר הדין האזרחי 48 (מהדורה עשירית, 2009)). השאלה האם הפורום המקומי הינו הפורום המתאים לדון במקרה מוכרעת, דרך כלל, בהתאם למבחן "מירב הזיקות".

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 6573-10-20 ויסמן נ' קוטליצקי ואח'

היינו, בית המשפט בוחן מהו הפורום בעל הקשר המשמעותי והמהותי למחלוקת נשוא
הדיון. נטל ההוכחה בעניין זה מוטל על כתפו של הנתבע. עליו לשכנע את בית המשפט,
כי המאזן נוטה בבירור ובאופן משמעותי לעבר הפורום הזר (למשל, 45/90 עבאדה נ'
עבאדה, פ"ד מח(2) 77, 82-84 (1994)). נוסף, כי בשנים האחרונות חלה נטייה לצמצם
את גדר המקרים בהם תתקבל טענת "פורום לא נאות", וזאת בשל ההתפתחויות
הטכנולוגיות של אמצעי התחבורה והתקשורת (ראו, רע"א 2705/97 הגבס א' סיני (1989)
בע"מ נ' The Lockformer Co., פ"ד נב(1) 109, 113-114 (1998) (להלן - עניין הגבס);
רע"א 749/05 Insight Venture Partners נ' טכנו הולד אחד (פורסם בנבו),
11.4.2005)).

מהם המבחנים הנדרשים לשם בחינת הטענה של פורום בלתי נאות?
כך נפסק ברע"א 7342/11 כלל חברה לביטוח בע"מ נ' INCOMACS LTD. (2.8.2012)
(פסקה 5):
" שלושה מבחנים משמשים לצורך בחינת שאלת תחולתה של דוקטרינת הפורום
הבלתי נאות. תחילה יש לבחון האם הפורום המקומי הוא "הפורום הטבעי" או
שקיים פורום טבעי זר בעל סמכות לדון בתובענה. מבחן זה מוכרע בהתחשב
במכלול הנסיבות של המקרה. כלומר, יש לבחון מהו הפורום בעל הקשר
המשמעותי והמהותי למחלוקת בין הצדדים, אליו מובילות "מירב הזיקות"
הרלוונטיות (ראו רע"א 9810/05 Martin J. Hecke נ' Pimcapco Limited [פורסם
בנבו] (30.8.2009); רע"א 10250/08 קציב נ' ZAO raiffeisenbank [פורסם בנבו]
(18.3.2010)); שנית יש לבחון מהן הציפיות הסבירות של הצדדים ביחס למקום
ההתדיינות בסכסוך; שלישית יש לשקול שיקולים ציבוריים, ובעיקר מה הפורום
שיש לו עניין אמיתי לדון בתובענה (ראו והשוו רע"א 2737/08 דלעיל). נדמה
שההבדל בין המבחן הראשון לשלישי הוא שבעוד הראשון בוחן נתונים
אובייקטיביים ביחס שבין האירוע שבמחלוקת לבין הפורום השיפוטי הדרוש,
המבחן השלישי הינו אמירה נורמטיבית בדבר הצורך לדון בעניין מסויים
גבולותיה של המדינה."

10. גם בעניין זה אני סבור שהכף נוטה לכיוון התובע וכי הנתבעים לא הרימו את הנטל הנדרש
להוכחת טענתם.

מירב הזיקות הרלוונטיות מובילות לקביעה כי הפורום הנאות הוא ישראל:

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 6573-10-20 ויסמן נ' קוטליצקי ואח'

כל הצדדים הם אזרחי ישראל; התובע והנתבע 2 הם בוודאי תושבים קבועים בישראל וגם
הנתבע 1, בהתאם לקביעתי האמורה, ביתו הקבוע הוא בישראל; ההסכם הנזכר משנת
2013 נעשה בביתו של הנתבע 1 בישראל (יצוין, כי הנתבע 2 אינו חתום עליו); על פי המתואר
בכתב התביעה, ועד כה אין הכחשה מפורשת של הנתבעים לכך, הקשר בין כל השלושה נוצר
בישראל; הכספים, שעל פי הנטען על ידי התובע, הנתבעים חייבים לו, צריכים להיות
מועברים לו, כשמושבו הקבוע הוא בישראל; כל השלושה דוברים את השפה העברית
וההתכתבות ביניהם שצורפה לכתב התביעה נעשתה אף היא בשפה העברית.
משכך, העובדה, שהפרויקטים בוצעו או מבוצעים במדינה אחרת, אין די בה כדי להעביר
את מרכז כובד הזיקות לאותה מדינה.
גם העובדה, שבמסגרת ההתדיינות כאן יידרשו להגיע עדים מחוץ למדינה, אין די בה כדי
לשלול את הקביעה שהפורום הנאות לדון בתביעה הוא ישראל, מאחר שאין זה מחזה נדיר
שעדים מחו"ל מגיעים להעיד בתביעה המתנהלת בארץ, במיוחד, כאשר ניתן לערוך חלק
מהדיונים הללו (בהתקיים התנאים לכך) באמצעות היוועדות חזותית.
בהתאם לכך, אני סבור, שגם הציפיות הסבירות של הצדדים היו, שמקום ההתדיינות
בסכסוך יהיה בתחום מדינת ישראל.
גם השיקול הציבורי מטה את הכף לכיוון קביעת הפורום הנאות בישראל, שכן, מאחר שכל
הצדדים לסכסוך הם ישראלים, אין כל אינטרס לערוך את ההתדיינות ביניהם במדינה
אחרת.

11. לפיכך אני דוחה את טענת הנתבעים בדבר פורום בלתי נאות, וקובע כי הפורום הנאות לדון
בתביעה זו הוא בתי המשפט בישראל.

טענת הנתבע 2 לחוסר עילה כנגדו

12. לבתי המשפט נתונה סמכות למחוק תביעה על הסף, כאשר כתב התביעה אינו מגלה עילת
תביעה כלפי הנתבע (תקנה 100(1) לתקנות תשמ"ד, תקנה 41(א)(1) לתקנות תשע"א).
אולם, הלכה מושרשת היא כי יש לנהוג בסמכות זו בזהירות מפליגה ולהפעילה במקרים
יוצאי דופן בלבד, כאשר אין ולו אפשרות קלושה שבירור התביעה לגופה יניב לתובע את
הסעד המבוקש (רע"א 1635/13 משרד הביטחון נ' אלדר (12.3.2013)).
בענייננו אינני סבור שתנאי זה התקיים.
אכן, מקריאת כתב התביעה עולה כי חלקו של הנתבע 2 בכל ההתרחשויות המתוארות בו
קטן באופן משמעותי מזה של הנתבע 1.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 6573-10-20 ויסמן נ' קוטליצקי ואח'

1 כך, למשל, הנתבע 2 אינו חתום בעצמו על ההסכם משנת 2013, אחד מאדני עילות התביעה.
2 למרות זאת, אין לומר שכתב התביעה אינו מגלה כל עילת תביעה כלפי הנתבע 2.
3 התובע טוען כי הוא "נפגש עם הנתבעים עשרות פעמים (לכל הפחות) בקוסטה ריקה
4 ובישראל" וכי הוא השקיע "אלפי שעות שיחה והתכתבויות עם הנתבעים בקשר לקידום
5 הפרויקטים" (סעיף 24 לכתב התביעה), כאשר הוא אינו מבחין בין השניים.
6 כן נטען, כי "הנתבעים הציגו עצמם לתובע כשותפים לאורך כל הדרך ואף הובהר לתובע
7 שהנתבע 2 הוא אשר מימן את מחצית הראשונה מעלויות רכישת המעיין [אחד
8 הפרויקטים הנדונים בתביעה]" (סעיף 17).
9 כן סיפר (בסעיף 33) על מכתב ששלח אליו הנתבע 2 בשנת 2016, שבו הוא מבקש ממנו לטפל
10 במכירת המעיין והמלון, ומכתב זה צורף לכתב התביעה (נספח 4).
11 די בכל אלה כדי להראות עילת תביעה אפשרית נגד הנתבע 2.

החלטה לגבי המשך ההליכים

- 12
13
14
15 13. אצין, כי לא מצאתי צורך לדון בטענות נוספות שהעלו הנתבעים, שמקומן בבירור התביעה
16 עצמה (צירוף צדדים נוספים וכו'), והם רשאים כמובן להגיש בקשות הנוגעות לטענות אלה
17 בהמשך הדרך, אך לא כטענות סף.
18
19 14. הטענות שפורטו לעיל נדחות, אפוא.
20 הנתבע 1 ישלם לתובע הוצאות בקשה זו בסך 5,000 ₪.
21 הנתבע 2 ישלם לתובע הוצאות בסך 2,500 ₪.
22
23 15. הנתבעים יגישו כתב הגנה, עד יום 29.4.2021.
24 נקבע לקדם משפט ליום 12.9.2021 שעה 00:09.
25 תשומת לב הצדדים להוראות המעבר שבתקנות התשע"ט.
26
27
28
29
30
31
32

ניתנה היום, י"ח אדר תשפ"א, 02 מרץ 2021, בהעדר הצדדים.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 6573-10-20 ויסמן נ' קוטליצקי ואח'

1

יונה אטדגי, שופט

2
3